

Όταν ερήμωσε ο Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτας στον Πόντο

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Σαν σήμερα, στις 17 Ιανουαρίου 1923, ερημώθηκε οριστικά η Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου Περιστερεώτα – ένα από τα σπουδαιότερα μοναστήρια του Πόντου που βρισκόταν στην επαρχία Γαλίας της Ματσούκας 30 χλμ. ΝΑ της Τραπεζούντας και ήταν χτισμένο πάνω στο όρος Πυργί σε υψόμετρο 1.210 μ. Κατά τα χρόνια της λειτουργίας της η μονή υπέστη σοβαρές ζημιές από επιδρομές και πυρκαγιές, όμως κατάφερε να παραμείνει ζωντανή για πολλούς αιώνες.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μετά την πυρκαγιά που είχε ξεσπάσει το 1483, η μονή είχε επισκευαστεί με την άδεια του σουλτάνου Βαγιαζίτ Β΄ (1481-1512).

Σύμφωνα με τον Κώδικα της μονής, ο οποίος αποτελεί τη μοναδική πηγή πληροφόρησης γι' αυτήν την περίοδο, ο Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτα χτίστηκε το 752. Όπως αναφέρεται, η μονή χτίστηκε από τρεις ασκητές μοναχούς, οι οποίοι ξεκίνησαν από τα δάση των Σουρμένων, οδηγούμενοι από τρία περιστέρια, κατά προσταγή του Αγίου Γεωργίου, τον οποίο οραματίστηκαν και οι τρεις ταυτόχρονα. Γι' αυτόν το λόγο η μονή ονομάστηκε «Περιστερεώτα».

Η μονή έμεινε γνωστή στην εκκλησιαστική ιστορία του Πόντου τόσο για το έργο της όσο και για τη βιβλιοθήκη της, η οποία θεωρούνταν η πλουσιότερη της περιοχής. Αριθμούσε 4.000 τόμους, εκ των οποίων οι 800 ήταν χειρόγραφα συγγράμματα εκκλησιαστικής και θύραθεν γραμματείας. Η μονή μερίμνησε ιδιαίτερα και για την οργάνωση των ελληνικών σχολείων της περιοχής. Το 1909 σύστησε την Κεντρική Σχολή της Γαλίας, ένα πλήρες τετρατάξιο ημιγυμνάσιο στην τοποθεσία Γέφυρα, όπου φοιτούσαν οι απόφοιτοι των δημοτικών σχολείων των γύρω χωριών.

Τα τελευταία χρόνια της λειτουργίας της ήταν κατά την περίοδο της ρωσικής κατοχής της Τραπεζούντας (1916-1918). Η μονή βρισκόταν από την πλευρά που κατείχαν οι Ρώσοι, και έτσι γλίτωσε τις βιαιότητες και την εκκένωση που υπέστησαν οι μονές Σουμελά και Βαζελώνα. Όμως αυτό δεν απέτρεψε την οριστική ερήμωσή της, το 1923.

Στις 23 Απριλίου 1965, με πρωτοβουλία του Χαράλαμπου Κιαγχίδη, συστάθηκε στη Θεσσαλονίκη σωματείο με την επωνυμία «Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτα». Στις 23 Απριλίου 1968 ο σύλλογος ανιστόρησε την Ιερά Μονή του Αγίου Γεωργίου Περιστερεώτα στους πρόποδες του όρους Βερμίου, στο Ροδοχώρι Ναούσης. Στη νέα μονή μεταφέρθηκαν και φυλάσσονται πολλά πολύτιμα κειμήλια από την παλιά ιστορική μονή στον Πόντο.

Το παρόν άρθρο συντάχθηκε με βάση το κείμενο του Θεοδόση Κυριακίδη στην Εγκυκλοπαίδεια Ποντιακού Ελληνισμού.